

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 6., ob ponedeljkih ob 8. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvt. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1 kolona. Ocene: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, oglasnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vrnejo. Naročnina, oglede in reklamacije se pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Naradni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik koncesij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Iz državnega zbora.

DUNAJ 2. Prihodnja seja državnega zbora je določena na sredo 8. t. m.

DUNAJ 2. Proračunski odsek bo imel 8. t. m. sejo. Na dnevnem redu se je proračun za 1911.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 2. Zbornica je nadaljevala razpravo o bančni predlogi.

O § 1 se je unela daljša debata. Grof Batthyany je predlagal več prememb, med temi brisanje določbe, da se dovoljuje banki hipotekarne posle. — Na to je bila razprava prekinjena. Prihodnja seja jutri.

Bosanski deželni zbor.

SARAJEVO 2. Deželni zbor je razpravljal proračun pravosodne uprave. V imenu proračunskega odseka je poročal dr. Mazzi. Proračun za pravosudje znaša 4.716.657 K, 305.164 K več nego lani. Prihodnja seja v soboto.

Novo francosko ministerstvo.

PARIZ 21. Ministerstvo je sedaj definitivno sestavljeno in sicer: predsedstvo in notranje stvari Monis, unanije stvari Crouppi, vojna Berteaux, mornarica Delcassé, finance Caillaux, uk Steeg, javna dela Dumont, trgovina Massé, poljedelstvo Pamo, kolonije Messimy, dela in socialna oskrba Boncour.

PARIZ 2. Senator de Velles je odklonil ponujano mu listino poštne ministertva.

Parlamentarne volitve na Romunskem.

BUKAREŠT 2. Včeraj so se v prvi okrajni volilni kuriji vršile splošne volitve za poslansko zbornico. Izvoljenih je bilo 56 konservativcev, 7 konservativnih demokratov in 7 liberalcev; potrebnih je sedem ožjih volitev. Med izvoljenci so minister Carp, Majorescu, Markiloman, Filipescu, Arion in Cantacuzene. Vodja liberalne stranke Bratianu je podlegel. Vodja konservativnih demokratov Takajunescu je v prestolnici podlegel, izvoljen je pa bil v Romunu.

Ruska дума in dogodki na visokih šolah.

PETROGRAD 2. Na včerajšnji večerni seji je državna дума razpravljala interpelacije tičeče se dogodkov na visokih šolah. Prva interpelacija, ki jo je uročila desnica, se tiče fiktivnih štipendijev, ki jih dijaške organizacije izročajo revolucionarnim blagajnam; ostale interpelacije se tičejo nezakonitih shodov na visokih šolah, pripuščanje političnih kaznjencev na visoke šole in nenravna dejanja, ki se dogajajo tamkaj. K debati o teh interpelacijah se je prijavilo 54 govornikov.

Koreja proti japonski.

PETROGRAD 2. V Koreji so odkrili novo razširjeno zaroto proti japonski. Iz zaplenjenih pism je razvidno, da so zarotniki hoteli razdejati železnico Sant-Fusan. Glavar zarote je imel baje na svojo razpolago 50.000 mož.

Iz Portugalske.

LIZBONA 2. Ministerski svet je odobril odredbo pravosodnega ministra Alfonza Costa, ki prepoveduje čitanje pastirskih listov med mašo. To čitanje pastirskih listov se smatra kakor napad na državno oblast, ker nimajo potrebnega dovoljenja od strani drž. oblastnih.

PODLISTEK.

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič. Poslov. Štefan Klavs.

Močne straže so bile postavljene pri vseh mestnih vratih in na obzidnih stolpih. Da je bilo lice starega svobodnega mesta še resnejše, so privlekli na mestno obzidje stare topove, iz katerih gotovo že sto let niso streljali.

Delalo se je malo in to samo za največjo silo; tem bolj pa so pohajali meščani v krčme, ki so bile polne od ranega jutra do poznega večera. Castiljivi mojstri so sedeli pri polnih vrčih starega vina in pripovedovali vedno novice o puntu in se trudili, kako pričakajo upornike, če bi se drznili priti pred njihovo svobodno mesto. Sprejemši pismo od biskupa, je viceban Rauch takoj pohitel v Zagreb. Škof ga je komaj čakal. Jeza, ki ga je bila pograbil, ko so mu prinesli prve novice o upor v Gradcu, je še vedno bolj rastla v njem.

Budimpešta 2. Cesar je delil danes zadnje audijence za časa svojega tukajšnjega bivanja.

Praga 2. Včeraj je prenehal štrajk litografov, ki je trajal od 28. novembra 1910. Prišlo je do sporazuma med lastniki litografij in med pomočniki.

Berolin 2. Državni zbor je nadaljeval razpravo o vojnem proračunu.

Berolin 2. Včeraj je tukaj umrl znameniti kemik Van T' Hoff.

Berolin 2. „Nordd. Allg. Zeit.“ piše: Odposlanec v Belemgradu Reichenau, ki je za kratek čas odpotoval iz Beleggrada, se je zopet vrnil tjakaj.

Pariz 2. Iz Feza poročajo, da je med rodovi Šerarda blizu prestolnice izbruhnila ustaja proti sultanu Mulej Hafidu.

Kodanj 2. Narodna banka je znižala diskont od 5% na 4 1/2%.

London 2. Admiral sir Asheton Curzon-Howe načelnik mornariške postaje v Portmouthu je sinoči tamkaj nenadoma umrl.

Delegacije.

Plenarna seja avstrijske delegacije.

BUDIMPEŠTA 2. Danes predpoldne je avstrijska delegacija na mesto podpredsednika Kozlovskega, ki se je odpovedal, izvolila novega podpredsednika. Izvoljen je bil dr. Petelenz.

Predsednik je otvoril redno razpravo o vojnem proračunu.

Del. Bulin je izjavil imenom Čehov, da bodo Čehi glasovali proti proračunu.

Del. Udržal je kritikoval prekoračenja vojnega proračuna, babil se je z izvežbanjem moštva in je omenil pomanjkljivosti v armadi v jezikovnem pogledu.

Del. Damm je rekel, da naj letos delegacija dovoli za spopolnitev armade in mornarice kredite, ki se bodo raztegnili na več let. Govornik se je potem obširno bavil z finančnim položajem. Govornik je tudi polemiziral proti češkim govornikom, omenil reformo vojnega zakona in končno izjavil, da bo glasoval za proračun iz narodnih, političnih in gospodarskih razlogov.

Na to je bila seja ob 2. uri popoldne prekinjena in je potem pričela zopet ob 3.30.

Na ministerski klopi se nahajajo minister za vnanje stvari grof Aehrenthal, ministerski predsednik baron Bienerth, skupni finančni minister baron Burian in poveljnik vojne mornarice grof Montecuccoli.

Minister Aehrenthal o izgonu avstr. podanikov iz Pruske.

Minister za vnanje stvari grof Aehrenthal je odgovoril na interpelacijo delegata Soukupa in tov., tičečo se izгона avstrijskih delavcev iz pruske države. Minister je priznal, da ima postopanje pruskih oblasti pri izgonih za mnoge avstro-ogrske državljane večkrat precej težke posledice. Minister je rekel, da neprestano proučava to vprašanje že od začetka, ko je nastopil svojo službo, in da mu je dolžnost po možnosti delati na to, da v tem pogledu stvari krenejo na bolje. Ne sme se pa prezreti, da je temu stremiljenju postavljena gotova meja. Ko Prusija tako postopa ob izgonu naših državljanov, vporablja pri tem svoje politične predpise in tu gre za izvrševanje državnih suverenih pravic, kar v danem slučaju tudi mi sebi pridržujemo. Ravno v tem pogledu ne

morejo neodvisne države dovoljevati brez-pogojnega naseljevanja inozemskih podanikov. Tudi najtesnej in prijateljski politični odnošaji, kakor obstajajo med nami in nemško državo, nam še ne morejo dajati pravice zahtevati, da pruske oblasti iz čisto notranje-političnih ozirov opustijo za potrebno priznane postulate svojih upravnih načel — in pri tem nemške oblastije večinoma utemeljujejo izgone. Vzlic temu se bavi ministerstvo za vnanje stvari z vsakim slučajem izгона, ki mu je prijavljen. In izvzemši slučaj, kjer so o izgoncu uradno ugotovljeni neugodni podatki, kakor n. pr. predkazni, prijavi avstro-ogrski poslanik v Berlinu vsak slučaj izгона nemški vladi in deluje na to, da se konkretni stvarni položaj še enkrat pretrese in da se, če možno, izgon preklic, v nasprotnem slučaju, da se dovoli izgoncu primeren rok. Razun tega je od začetka tega leta c. in kr. poslanstvo v Berlinu stopilo v osebno stiko z nemškim državnim kancelarjem glede izgonskega vprašanja in Bethmann-Hollweg je obljubil skrbeti za to, da se bo ob izvrševanju izgonskih odredov v Prusiji postopalo blago in prizanesljivo. Radi tega je nade, da bodo pruske oblasti postopale v bodoče z našimi državljani z vsemi možnimi oziri. Minister je omenil, da je v času od oktobra 1910 do 31. decembra 1910 iskalo pomoči ministerstva za vnanje stvari 43 avstrijskih in 4 ogrski državljani, med temi so štirje izgoni, odredjeni že v letih 1904, 1905, 1907 in 1909. Seznan posamičnih slučajev je interpelantom na razpolago. V 12 slučajih niso bili izgoni umaknjeni, vendar je v 8 teh slučajev nemška vlada podaljšala rok do enega leta, da spravijo izgonci svoje stvari v red. V enem slučaju je bil tozadevni izgon umaknjen; 27 slučajev še visi in v 6 slučajih je bilo ministerstvo za vnanje stvari prisiljeno odkloniti svoje posredovanje, ker je šlo za notorično slabo zapisane, oziroma že sodnijsko kaznovane osebe. V dveh slučajih so stranke umaknile prošnjo za naše posredovanje.

Del. Klofač: To ni vse! Gre za preganjanja Čehov! Vsa akcija je naperjena proti nam!

Minister za vnanje stvari: Kakor sem že omenil, so interpelantom podatki na razpolago.

Del. Stanek je izjavil, da odgovor ministra za vnanje stvari ne zadovoljuje interpelantov ter je predlagal otvoritev debate o odgovoru ministra. Na glasovanju je bil predlog del. Staneka odklonjen.

Nujni predlog delegata Klofača glede izгона.

Del. Klofač je štilil sledeči nujni predlog:

Ker vlada izjavlja, da ni v stanu primerno ščititi naših državljanov v nemškem cesarstvu, predlagamo, visoka delegacija skleni: ministerstvo za vnanje stvari se pozivlja, naj se sporazume z c. kr. avstrijsko in kr. ogrsko vlado glede primernih retorzijskih odredov.

Predsednik je podelil predlagatelju del. Klofaču besedo, da utemelji svoj predlog.

Del. Klofač je izjavil, da ga ni zadovoljil odgovor ministra za vnanje stvari. Izgon avstrijskih delavcev je važen za vso Avstrijo in se mora drugače postopati, kakor bi šlo za izgon nekoliko delavcev, ki jih je smatrati kakor nadležne inozemce. Ako je kje nadležnih inozemcev, tedaj jih je najti pri nas na severnem Češkem. Čehi nimajo nikakega veselja na zvezi z nemško državo, vendar računajo ž njo kakor z dejstvom.

Županijski kaštelan je razposlal po vsem griču svoje pandure, da so klicali gospodo na posvetovanje, a tudi sam je šel osebno nekaterim naznaniti vicebanovo vabilo.

Okoli pete ure popoldne so se začeli zbirati povabljeni v škofovi palači, kjer sta jih nepotrpežljivo pričakovala škof in viceban. Pri njih je bil tudi banov namestnik, grof Ljudevit Erdödy. Med povabljeni je bil protonotar Najšić, eksaktor kraljevine Bužan, zastopnik kaptola in nekoliko kanonikov, asesor judicijarne tabule Bedeković, podžupan Rafaj, Vuk Jelačić, Ivan grof Patačić in Stjepan Domjanić, grajščak v Preseki. Ti štirje so bili iz upornih krajev, katerim so požgali kmetje.

Ko so se vsi zbrali, pozvani in nepozvani, so uglednejši in starejši posedli okoli dolge mize škofove dvorane, dočim so drugi stali ali sedeli na klopih, ki so bile nameščene ob stenah.

Viceban se je leno zavalil v naslonjač, na levo škofovo stran, ter spregovoril:

„Gospoda, vsi veste, zakaj sem vas semkaj poklical. Kmetje so se uprli v križevški županiji in njihov upor se širi z ne navadno hitrostjo. Ako jih ne prehitimo o

Ako obstoja zveza, je neumljivo, da nas zamore nemška vlada tako drzno izzivati. Vprašanje izгона čeških delavcev ne smejo nemški delegatje smatrati z narodno-šovinističnega stališča, ker gre za interese vse monarhije. Ako hočemo varovati avtoriteto monarhije, ne ostaja nam drugo sredstvo nego retorzija.

Predsednik Baernreither je poklical del. Klofača na red radi izrazov, ki jih je rabil o tuji vladi. (Živahni mejklici del. Klofača in Soukupa).

Del. Edmund Stransky je odločno pobijal nujni predlog. Minister za vnanje stvari da je storil, kar je mogel. Govornik je pojašnjeval vzroke izгона in izjavil, da se morajo vsi Nemci brez razlike stranke, postaviti na stran nemške države. Slovanski delavci prihajajo na Nemško, da tu potiskajo plače.

Dr. Kramar je rekel, da vsprejetje Klofačevega predloga je le čin silobrana in ojačenje položaja ministerstva za vnanje stvari. Gre za to, da se odpravijo to v resnici brutalne odredbe nasproti delavcem. Govornik je končno prosil, naj delegacija vsprejme nujni predlog.

Del. Seliger je izjavil, da ne bo njegova stranka glasovala za nujnost predloga v sedanjih obliki. Govornik je polemiziral proti izvajanjem del. Stranskega. Potem ko je govorilo še več govornikov, je bil Klofačev predlog odklonjen z 28 proti 16 glasom.

BUDIMPEŠTA 2. Danes je bila dovršena generalna debata o mornariški predlogi. — Poveljnik vojne mornarice se je zahvalil za obširno razpravo predlog in izjavil, da je iz debate razvidno, kako bo mornarica tudi v bodoče potrebovala dobrohotnosti in povspesnevanja od strani delegacije. Med drugim je rekel, da vojna uprava ne misli sedaj graditi nove vojne luke.

Potem je govoril del. Kozlovski. Po sklepnem govoru del. Schlegela je delegacija prešla v specialno debato.

Ogrska delegacija.

BUDIMPEŠTA 2. — V današnji seji ogrske delegacije je nadaljevala razprava o vojnem proračunu.

Tržaško Slovenstvo, njega vodstvo in njega delo.

VII.

Slika, ki smo jo podali iz minolosti, sebnost iz početka narodnega dramljenja in preporajanja tržaškega Slovenstva, je gotovo le površna — podana le v velikih črtah — vendar se nadejamo, da je dobrodošla vsem onim, ki ne poznajo zgodovine naših bojev in nimajo toliko potrebnega kontakta z minolostjo, ker si morejo sedaj sami napraviti paralelo mej tem kar je bilo, oziroma ni bilo nekdaj, in mej tem, kar je danes. Saj ravno to zavaja mlajšo generacijo v krivično sodbo, ker vidijo le ono, česar nam še manjka, kar vse bo treba še storiti in spopolniti — in tega je (kdo bi hotel to tajiti?) še mnogo — nimajo pa prave slike o tem, kar je bilo storjenega takorekoč iz nič, niti o tem, koliko truda in žrtve je stalo to delo!

Naj načrtamo tudi mi nekoliko paralela, a le na kratko v velikih potezah.

V onih minolih časih je bila n. pr. naša socialna organizacija tako ubožna, oziroma je bila vojska naših narodno zavednih ljudi

pravem času, pokončajo polovico kraljestva v prah in pepel. Želim slišati, gospoda, kaj naj ukrenemo? Gospod grof Petačić! Izvolite nam svetovati! Vi ste že imeli posla s temi uporniki...

„In še kakšnega!“ je pričel takoj grof. „Vražje delo je bilo s temi satani v človeški podobi. Ko sem izvedel za nesrečo v Ravni, šel sem med svoje kmete, pa sem jih nagovarjal, da naj drže z menoj, da bi ujeli in polovili te razbojnike. Moje prošnje niso izdale in nategnili sem druge strune. „Vi morate, kakor vam zapovedujem; ali ste pozabili, da ste moji kmetje?“ Kmetje so se delali, kakor bi ne bili slišali zapovedi. Molčali so kakor les ter me pustili samega. Takoj sem vedel, pri čem da sem. Kmalu na to je nastal upor v Vrhovcu, in moji lastni kmetje so mi zažgali poslopja. Bili so zvezani z ravnimi lopovi... Tega nisem pričakoval od svojih kmetov, ki sem jim bil bolj oče, nego gospod. Komaj sem si rešil življenje z begom. Samo slučaju, da sem imel boljšega konja, nego kmetje, se imamo zahvaliti.

(Pride še.)

tako mala, da smo morali tako v mestu, kakor po okolici za vsako najmanjšo prireditve koncentrirati vso svojo vojsko. Ko se danes spominjamo tistih časov, se ne moremo ubraniti usmeva na ustnicah, ker se nam naše tedanje narodno življenje in snovanje zdi smešno, skoro — otročje. V mestu smo si n. pr. seštevili na prstih, kdo vse pride in takoj nam je padalo v oči, če je manjkal le eden onih, na katere smo računali. Se eklatantneje se nam je kazalo to siromaštvo ob prireditvah po okolici. Če so n. pr. prirejali v sv. Križu kako zabavo, je ni smelo biti istega dne v Bazovici, v daljavi kakih 3 ur, ker bi ta poslednja prireditev spravila ono prvo ob vseh. Naše glasilo je moralo prinašati tople apele na eno ali drugo stran, da je odnehala od svoje prireditve.

Na vsako prireditev so morali priti meščani — seveda vedno blizu eni in isti. — Brez gostov iz mesta si okoličani niti niso mogli misliti dobrega uspeha za svojo prireditev.

A danes! Armada zavednih se je pomnožila tako, da si je vsako društvo po okolici ustvarilo svoj kontingent v svojem okrožju, tako, da mu ne treba reflektirati na obiskovalce iz drugih okrožij. Danes moremo imeti v mestu in po okolici po tri, štiri in tudi več prireditev — vse z dobrim uspehom. Vzrastli smo mogočno.

Istotako primitivno je bilo nekdaj naše politično življenje. Naše politično društvo je imelo navadno le po par shodov na leto. V mestu navadno v sobi „Del. podpornega društva“. In če se je zbralo 40—50 ljudi, smo se veselili lepega uspeha. A danes? Koliko najraznovrstnejših shodov, ki jih obiskuje na stotine ljudi, vidi naša dvorana v „Narodnem domu“ — koliko naše vasi po okolici, posebno pa še tedaj, kadar so važni dogodki na dnevnem redu!! In sad te vzgoje, te politične šole se kaže v vseh ob raznih volitvah in drugih važnih političnih činih, kaže se v politični dozorelosti naše mase, ki imponuje nasprotnikom in je ne taje tudi naši rojaki križem slovenske domovine. Naglašajo to politično zrelost mase tudi oni kritiki, kadar bi jo hoteli — ali ni groteskno? — izrabljati proti njim, ki so bili trudoljubivi in požrtvovalni učitelji v tej šoli!! Ni dolgo let temu, ko nam je dal oni razred, ki je obsegal volilce iz širših slojev, borih 70 glasov, po zaslugi dobre politične šole, pa smo prišli v nekdanji peti kuriji celo v ožjo volitev s kandidatom gospodovne stranke in Bog ve, kakov bi bil izid, da niso imeli nasprotniki sukna in škarij v rokav — da niso imeli na razpolago vseh onih sredstev, ki jih daja mogočni aparat občinske uprave s tako avtonomijo, kakor jo je imela — in jo v veliki meri še ima — naša tržaška občina. Dandanes smo mogočen faktor na vsakih občinskih in državnih zbornih volitvah. Iz najprimitivnejših razmer smo si ustvarili častno pozicijo in smo faktor, s katerim morajo in tudi faktično računajo drugorodni nasprotniki in vlada! Velika sprememba se nam najočitneje kaže v dveh dejstvih: nekdaj so nas domači nasprotniki ignorirali, so jednostavno zanikali našo ekzistenco, in če so že kaj omenjali o našem življenju, so delali to po ovinkih — fingirali so kake ljubljanske, ali graške, ali celo dunajske viře.

Danes ne taje več naše ekzistence, čitajo pridno naše tržaške liste in polemizirajo z njimi, ter zasledujejo pazno vsaki dogodek v našem taboru. Se več: danes alarmirajo svojo javnost radi nevarnosti, ki da grozi italijanstvu Trsta od slovanske poplave!

Ljudsko štetje.

Revizor, ki je grozil, a nič dosegel.

V stanovanje delavca Ivana Grebenca, bivajočega v ulici Molin a vento št. 17, je prišel revizor, ko je bila žena sama doma. Da-si je Slovenka, jo je hotel naravnost prisiliti, da bi govorila italijansko. Ona pa ni hotela, le tu pa tam mu je vrgla kako la-

ško besedo. Kazal jej je tudi Grebenčevo naznanilnico, vpraševaje ženo, „ali ni tega njen mož podpisal“. Ona pa je odločno izjavila, da tu ne bo nič pisal, ako ni njenega moža poleg. Ko je videl, da nič ne opravi, je odšel z grožnjo, da bo imel nje mož pota in sitnosti! Ona pa mu je velela še, da naj pride, ko bo mož doma.

Potem je šel v družino nekega mizarja v isti hiši, kjer pa je — znal slovenski. Menda se je ustrašil odločnega moža, ki je bil slučajno doma.

V družini Minka (tudi v isti hiši) je prijel gospodinjstvo, kako da je mogla za svojo hčerko, ki je bila v sirotišnici, zapisati slovenski občevelni jezik?! In na to je zagrozil: *Vi ste smrt za svoje otroke, ker ste jih vpisali za Slovence!* Ona je naglašala, da je nje družina po rojstvu slovenska!

V družini Železnikovi v isti hiši je istotako pestil gospodinjstvo, sklicevaje se na okolnost, da nje otroci obiskujejo italijansko šolo. Žena pa je imenitno odrezala: „Saj jih bom morala itak vzeti iz italijanskih šol, ker se tam — nič ne nauče!“

V hiši g. Gregorja Zidarja je pa revizor pozval redarja, češ, da najemniki ne govorijo laški?! — Redar pa je odgovoril na kratko: Kaj jim jaz morem za to? Posebno hudo je prijel vratarja hiše, češ, da je sramota, da kakor vratar ne zna laški govoriti. Vratar mu je zabrusil na to: Še večja sramota je za vas, da kakor komisar, ki ima opravka s slovenskim ljudstvom, ne znate govoriti slovenski!

Dobivši to lekcijo je revizor odšel.

Dnevne novice.

Prebivalstvo Češke. — Glasom površnega ljudskega štetja je na Češkem 6.769.579 prebivalcev.

Luegerjev spomenik. — Krščanski socialci na Dunaju nameravajo napraviti Luegerju spomenik. V ta namen so že začeli nabirati denar, a nabrali so tako malo, da mislijo sedaj porabiti v ta namen oni denar, ki je bil prihranjen pri gradnji drugega vodovoda iz hribov. Vodovodni odsek je te dni imel tajno sejo, v kateri se je razpravljalo o spomeniku, a niso mogli priti do nikakega zaključka.

Nov spopad na grško-turški meji. Na grško-turški meji je prišla do novega spopada med grškimi in turškimi četami. Boja se je udeležilo na turški strani 50 vojakov, na grški pa 8 mož, katerim so prišli na pomoč kmetje iz bližnjih vasi. Turki so zgrubili dva moža. Ljudstva se je polastil velik strah, ker se boji, da bi se taki dogodki ponavljali.

Vojaške vaje na ogrsko-hrvatski meji. Na ogrsko-hrvatski meji se bodo vršile to leto važne vojaške vaje. Gre baje za važne vaje z raznimi gorskimi formacijami in posebno z gorskimi baterijami.

Društvo za slovansko kulturo v Moskvi je poslalo profesorju Masayku dolgo in zelo pristržno pisano pismo, v katerem se mu zahvaljuje za njegovo potegovanje Slovanom v prilog. Pismo pravi, da se društvo popolnoma strinja z nalogami in tudi s sredstvi, ki jih vporablja Masaryk v posameznih slučajih. Izlasti mu izreka priznanje za pogumno obrambo srbskih in hrvatskih bratov v stvari falsifikovanih dokumentov.

Dijaško gibanje v Rusiji se vedno bolj širi. Minister za javno prosveto je odobril prošnje dvanajstih vsenčiliških profesorjev v Moskvi za odpust. Na podlagi ministrove odredbe je bilo na univerzi v Petrogradu relegovanih 67, v Moskvi 75 in v drugih mestih 148 dijakov.

Skopuški ministrski predsednik. O novem francoskem ministrskem predsedniku Morisu se pripoveduje, da je dal šoferju, ki ga je vozil od enega ministrskega kandidata do drugega, po končani vožnji en sou, to je, 5 stotink napitnine!

Bolj varčnega ministrskega predsednika si res ni več mogoče misliti!

Zalozniška knjigarna J. Otto v Pragi praznuje te dni štiridesetnico ob-

stanka. Tekom te dobe je založila nešteto čeških knjig in zlasti znana po izdajanju „Světové knihovne“ po vzoru nemške Reclamke. Izdala je tudi češki leksikon „Ottův naučn. Slovník“, ki se lahko uspešno meri z enakimi proizvodi drugih narodov. Sploh ima ta knjigarna za češko kulturo neveljavne zasluge.

Domače vesti.

Smrtna kosa. Včeraj zjutraj ob 9. uri je preminula v mestni bolnišnici za kronične bolezni po dolgem bolehanju gospa Rozalija Dobčnik. Pokojnica je bila zvesta soproga in mati ter zvesta hči svojega naroda. Bila je odbornica šentjakobske podružnice CMD od ustanovitve, dokler je ni bolezen prisilila v odstop. Zapušča soproga, hčer, sina, vnuka in sinah, katerim izražamo naše sožalje. Pogreb bo jutri, v soboto ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Justu na mirovdvor.

Večnaja pamjat!

Cesar in delegat Fon. Cesar je pri delegacijskem cerclu v Budimpešti nagovoril tudi delegata Fona in ga vprašal, *kje se je naučil nemščine*. Fon mu je odgovoril, da v Gorici, kjer je obiskoval nemško državno gimnazijo. Iz tega vprašanja cesarjevega bi lahko opravičeno sklepali, da živi vladar v veri, kakor da smo na Primorskem preskrbljeni samo z narodnimi, slovenskimi in italijanskimi srednjimi šolami. A žalibog, ravno na Goriškem nimajo Slovenci niti ene popolne slovenske srednje šole (letos so šele ustanovili nižje gimnazijske paralele), medtem, ko imajo Nemci, katerih je na Goriškem peščica, kar dve. Zelo dobro bi bilo, ako bi bil delegat Fon uporabil to priliko in cesarja informiral o naših žalostnih šolskih razmerah. Vlada gotovo nikdar ne stori tega in ne pouči o resničnem stanju stvari.

„Italijanstvo“ Škednja. Prejeli smo: „Sokol“ v Škednju je priredil minulo nedeljo svojo „maškarado“. V ta namen smo razobesili na platno izrisano reklamo, ki je visela, pričvrščena od ene strani na okno „Gosp. društva“, od druge na hišo gospoda Gašperja Sancina. Ta reklama je bila prirejena v narodnih barvah. Po šestih dneh, ko je bila razobešena ta reklama, nam je prišel od našega slavnega magistrata dekret, da moramo takoj odstraniti rečeni plakat, ker da je prevelik in bi mogel — plašiti konje. Smešen izgovor! Narodne barve so jih bole v oči in nič drugega. Boje se za „italijanski značaj Škednja“. Že vemo, dragi gosp. Valerio, od kje je zapihal ta veter iz Škednja na magistrat. Saj so razni Kolobiči, Giaski, Guardjančiči, Senčiči, Zagarji, ki trdno vzdržujejo italijanstvo našega narodno prebujenega Škednja. Zategadelj prav toplo priporočamo našim vaščanom, naj le podpirajo renegate, ki bi nas radi vtopili v žlici vode, če bi le — mogli!

Lep izgled nam je dal tudi „Piccolo“ se svojim dopisom iz Škednja, v katerem pravi, da „Legin“ vrtec je prepotreben v Škednju, ker da potomstvo iz „Sončina“ v Italiji mora na novo oživet! Tudi da smo se mi izneverili svojemu narodnemu (italijanskemu) čustvu! Najlepša pa da je ta — pravi „Piccolo“ —, da nekateri Škednjci mislijo, da je Škednej slovenska vas! Beži, beži — šema! Nič ne mislimo, ampak vemo, da je Škednej slovenska vas! Za to je dobil „Piccolo“ že dovolj dokazov in jih bo dobival še ob — vsakih volitvah.

Nadalje pripoveduje „Piccolo“, da „Legin“ vrtec v Škednju prav skrbno pripravlja otroke za vstop v ljudsko italijansko šolo, in ob enem toplo priporoča svojim sužnjem, naj darujejo za ples na korist Lege (ki se je že vršil).

Slavni poročevalec „Piccolov“ naj izvoli vzeti na znanje, da otroci dotičnikov so same poturice in renegate in te vrste priimki prav nič ne dičijo italijanstva Škednja.

Slavje v proslavo 50-letnice „Slov. Čitalnice.“ Opozarjamo še enkrat slavno občinstvo na to prireditev, ki zaključuje proslavo

50-letnice Slov. Čitalnice. Opomniti je treba, da je začetek točno ob 8. zvečer in da ostanejo vrata med posameznimi točkami zaprta. Želeti je torej, da pride p. n. občinstvo pravočasno.

V čistilnici olja pod Škednjem je priredilo ravnateljstvo tovarne čitalnice za delavce. Naročnine in tudi slugo čitalnice plačujejo lastnik tovarne, gosp. Müller. — Na razpolago so slovenski, hrvaški, italijanski in nemški listi. Pri tem ni tovarna mislila na nikako politiko, marveč je bil pred oči le namen, da bi se delavci izobraževali s čitanjem, mesto da bi posedali po krčmah. Delavci dobivajo v čitalnici tudi dobro kavo za par krajcarjev. Tudi igrati smejo, ali ne za denar. Še drugo za delavstvo koristno uvedbo je bil poprej ustvaril gospodar. Priredil je bil za svoje delavke uzorno kuhinjo, kjer so se — pod vodstvom izkušene kuharice — učile kuhati med delavnim časom, ne da bi jim bili kaj odtrgali od plačila. Sedaj je kuhinja prenehala in je v istih prostorih čitalnica.

To bi bila ugodna in razveseljiva vest iz te tovarne. Hvala g. Müllerju in ravnateljstvu! Imamo pa v tej tovarni nekega „capota“ — katerega nočemo imenovati tu — ki nikakor ne postopa po plemenitih intencijah tovarne, dobrohotnih za delavce, marveč se še znaša nad njimi z vso grobstvo, ako mu niso na uslugo. Za danes le toliko v opomin. Če pa to bi ne pomagalo, bomo govorili jasneje.

Akademija „Slov. Čitalnice.“ — Vse dame in gospodje, ki sodelujejo pri alegoriji pri jutranji slavnosti, so naprošeni, da pridejo gotovo danes zvečer točno ob 7. uri na skušnjo v gledališni dvorani „Narodnega doma“. — Odbor.

Nekaj za naše socialne demokrate. Glasilo avstrijskih Italijanov je izdalo vprašanje na somišljenike, kako stališče naj zavzamejo napram Lega nazionale. Došli so zanimivi odgovori, ki pričajo, kako tesno čutijo italijanski socialisti s svojim narodom, da-si je Lega nazionale liberalno dete. — Eden teh sodrugov je odgovoril, da je dolžnost socialistov demokratov stokrat in z obema rokama glasovati v občinskem zastopu za podporo Legi. Drugi piše, da bi bilo dvojno hudodelstvo nastopiti proti Legi, izdajalstvo domovine in izdajalstvo socializma. Tretji piše, ako bi Lege ne bilo, morala bi se ustanoviti. Družba sv. C. in M. pa vzdržuje svoje šole največ zaradi delavskih otrok ter je le naša obramba, vendar ima med socialisti primeroma malo zagovornikov.

Tako piše „Slov. Branik“.

Podružnica CM. v Rocolu. Dne 5. m. m. je imela rocolska podružnica CM. svoj letni občni zbor. Iz odborovega poročila je razvidno, da je ista v minulem letu razvila kaj živahno delovanje ter marljivo nabirala prispevke za družbene potrebe, in to še posebno v nadi, da ustanovi vodstvo družbe čimprej toli potrebno ljudsko šolo v tem okraju, kar je isto tudi že obljubilo. Število letnih udov je v minulem letu poskočilo od 54 na 85 in temu primerno znaša letnina 170 K. Ob raznih prilikah se je nabralo posebno v namen ustanovitve ljudske šole v Rocolu skupno K 174.98. Nabiralnik, ki je v oskrbi podružnice, je donesl K 43.40. Za kamen k obrambe-nemu skladu je bilo po 5 K nabranih celotno 180 K. Vseh prispevkov je bilo torej K 568.38. Od teh je bilo odposlano vodstvu v Ljubljano za kamen obrambnega sklada 200 kron in drugih prispevkov 226 kron, skupno 426 kron. Razni upravni stroški dosežajo K 20.40. Blagajniški preostanek K 121.98 je bil vložen v hranilnico k rezervnemu zakladu za ustanovitev ljudske šole v Rocolu ter obsega ta sklad sedaj 334 K. Občni zbor je sprejel predlog, da se za upravno leto 1911 vsi pri-spevki določijo šolskemu zakladu, ki se izplača vodstvu družbe takoj, ko isto ustanovi omenjeno šolo. Na volitvi odbora so bili za tekoče leto izvoljeni sledeči: Rado Lah, predsednik; Kristina Gerdol, podpredsednica; Vekoslav Sahar, tajnik; Malvina

spremljevanje. Z markantnimi ff akordi končuje zadnja slika.

* * *

7. Petar Iljič Čajkovskij in njegov: „Marche slave“.

Čajkovskij je bil rojen leta 1840 Votkinsku, Uralska gubernija; umrl je pa 1893 v Petrogradu. Čajkovskij, učenec Rubensteina, je največji ruski komunist.

Ne prišteva se niti k novi niti k stari ruski šoli, temveč hodi svoja lastna pota. Posebno karakteristično zanj je to, da združuje v sebi samo simpatične in ljubeznive lastnosti slovanskega značaja, med tem ko mu manjkajo njega temne strani. Kakor noben drug ruski komunist obvladuje on vse muzikalne forme, ter je v prvi vrsti znamenit kakor lirik, vsled česar je on jedini izmed ruskih komunistov, ki je postal popularen tudi v tujini. Približno pred 10 leti je s svojo šesto simfonijo „Pathétique“ slavil prave triumpfe po vsem svetu. Njegovi šest simfonij in njegovi operi: „Evgen Onegin“ in „Pique Dame“ so svetovno znane.

„Marche slave“ začnjenja z globokim B v unisono, in sicer od basov, čelov in timpanov. Na to zaslišimo od viol in fagotov

melanholičen ruski napev, katerega ponavljajo v višji legi violine, ter na to pihala, k čemur imajo vsi drugi instrumenti izrazito spremljevanje. Gosli zaigrajo potem s fanfaram podobnim spremljevanjem trompet — drugi tema, nekako v odgovor na prvi tema, iz česar se razvija mogočno stopanje in po figuri, ki jo igrajo na to instrumenti na lok, zadoni prvi tema v FF. v vsem orkestru dvakrat za seboj, vedno z drugačnimi spremembami. Fanfare nas dovajajo v diminuendo k drugemu delu. Lesna harmonija prinaša motiv vesele ruske pesmi, ki se ponavlja. Sledi nasprotni tema v FF v vsem orkestru v energičnem ritmu, na kar ponavljajo lesna pihala svoj prejšnji stavek; in na to slišimo v globokih legah orkestra rusko himno, k čemur imajo vsi drugi instrumenti karakteristično spremljevanje, obstoječe iz prejšnjih temat. Ponavlja se na to še enkrat prvi del prvega oddelka. Basi in čela s pizzicato nas dovajajo v tretji del. — Klarineti prinašajo skakljajoč tema, ki ga ponavljajo takoj drugi instrumenti, dokler zopet ne zadoni markantno ruska himna; na to sledi coda in po blesteči figuri instrumentov na lok končuje skladba s kratkimi jednatimi FF akordi.

Dr. S.

PODLISTEK.

Slavje 50-letnice „Slov. čitalnice“ v Trstu.

K akademiji dne 4. marca 1911.

b.) **Stari Grad.** Čelo in fagoti pričenjajo z votlimi podolgastimi toni; trombon prinaša prvi tema, na to pa zadoni v angleškem rogu melanholičen napev, po katerem zopet trombon prinaša prehodno figuro. — V goslih zaslišimo na to nasprotni tema, spremljan od tuje zveneče harmonije, dokler se angleški rog ne oglasi s prvim tematom, na kar končuje slika z nekoliko otilimi kratkimi akordi. Vidi se tako rekoč pred seboj v megli obrise tujega starega gradu.

c.) **Prizor na trgu.** Z živahno figuro pričenjajo goslači, na to prevzamejo lesna pihala z živahnimi figurami vodstvo. Tu in tam se vmešavajo med to zmešnjavo instrumenti na lok, toda vodstvo obdrže navzlic temu lesna pihala, dokler vse na enkrat ne utihne. Navzgor stopajoča chromatična skala privede nas do

d.) **Katakomb.** — Iznenadijo nas FF akordi na pihala, na to zaigrajo instrumenti na lok v pp kakor kontrast, kar se ponavlja nekolikrat v različni harmonijah. Med tremolom goslačev uslišimo žalostni napev lesnih pihal, katerim odgovarjajo basi, na kar ta slika konča z dolgimi pp akordi. — Na to sledi:

e.) **Čarovnica.** V uni-sono skokih v septimah v FF napoveduje se nam čarovnica. Sledje goslači v kvartah, k čemur se oglašajo drugi instrumenti s kratkimi odsekanimi akordi — prava čarovniška godba. — Po krasni figuri prihajamo k drugemu delu, ki je pravi kontrast prvega dela. Tu uslišimo nekoliko karakterističnih figur fagota. Po nekaterih otilih harmonijah ponavlja se prvi del te slike, dokler nas navzgor stopajoče pasaže gosli in pihal ne privedejo k zadnji sliki:

f.) **Pred vrati mesta Kijeva.** Ves orkester prinaša majestični tema v F, na kar se oglašajo koral, ki ga izvajajo samo dva klarineta in fagoti. Takoj na to zadoni prvi tema v trobonu in tubah, k čemur igrajo goslači hitre tremolo-figure. Na to sledi zopet koral, to pot v pihalih, in po prehodnem delu zopet zadoni prvi tema v razširjeni obliki, k čemur igrajo goslači zvonko

Plaper, tajn. namestnica; Matija Sever, blagajnik; Justina Lah, blag. namestnica. — Odborniki: Anton Seražin, Štefan Volk in Fran Straus. Odbornice: Lucija Volk, Josipina Lah, Ana Miklavc. Pregledniki računov: Mihael Grmek in Ivan Počkaj.

Nadejamo se, da bo tudi novi odbor marljivo deloval na to, da se čim prej uresniči želje vseh zavednih Rocolčanov po nujno potrebni šoli, da jim ne bo treba pošiljati svojih otrok v tuje nam sovražne zavode, ampak da se bodo vzgojevali v svojem milem materinem jeziku in v slovenskem duhu.

In ko si na ta način vzgojimo zavedno mladino, pridobimo si tudi tiste naše nezavedne rojake, ki še vedno silijo v tuji tabor. V tej borbi pa apeliramo tudi na tržaško slovenstvo, da bi nas čim izdatneje podpiralo, če ne materijelno, pa vsaj moralno — in nam priskoči na pomoč, ker — žalibog — delavcev je malo v tem tako zamernem Rocolu, dela pa veliko. Dal Bog, da bi imeli enkrat toliko lastnih delavcev, da bi nam ne bilo treba naslanjati se na druge!

Stoletnica rojstva pok. ljubljanskega škofa Ivana Zlatoustega Pogačarja (1875—1884) je letos. Kakšnih nazorov je bil ta odlični cerkveni vladika, svedoči njegov izrek: „Politika ne spada na prižnico. Politika se vedno izpreminja, vera pa je večno resnična; zato ne spada politika na prižnico“. V 27 letih, odkar počiva škof Pogačar v stolnici, se je marsikaj izpremenilo, med drugim tudi to, da po nekod politika ni več tuja našim prižnicam. Ali je to veri v prid?

Pozor gostilničarji! Naša zadruga je odprla na trgu Ponterosso štev. 5, II. nadstropje svoj urad, ki je odprt od 9. do 11. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne.

Vabimo Vas v Vašo korist, da se vsi slovanski gostilničarji vpišete v zadrugo, katera vam nudi vse koristi ter posreduje v vsaki potrebi, kakor: prepise gostiln, prodaje in premeščenja gostiln, iskanje kuharic itd. Delež znaša 50 K, vstopnina 2 K. Delež se bo obrestoval letno najmanj po 6 odst. Kakor smo vam javili že večkrat, se je posrečilo odboru napraviti ugodno pogodbo z narodno pivovarno, katera vam nudi take pogoje, da se ni bati konkurence od nobene strani ter pivo I. vrste. Tudi pri vseh drugih gostilniških poslih, kakor pri nakupovanju steklenic, čaš in vsega drugega, dobite potom zadruge velike popuste. Kakor so se organizirale vse stroke, oklenimo se tudi mi gostilničarji svoje I. primorske zadruge in podpirajmo svoje pivovarniško podjetje: **Adrija!** Odbor.

Kmetijska družba za Trst in okolico razpolaga se črešnjevimi cepi. Vabimo šolska vodstva, posebno gornje okolice in posameznike, da se zglase. Cepi se dobivajo brezplačno. Naročiti jih je v družbini pisarni, ulica Giorgio Galatti št. 14.

Potrebno je javiti dan, ko se pošlje po cepe. Dobivajo se od 8. do 9. ure jutraj pri sv. Ivanu na domu M. Kamuščiča, ali po 9. uri v uradu.

Kdor jih naroči, mora tudi gotovo ob času priti po nje.

Št. Jakobška mladina ima danes, v petek, važno sejo v prostorih „Kons. društva“ ob 8. zvečer.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca januarja 1911 sledeči promet:

Dohodki.
A) redni dohodki:
1) Prispevki iz nabi-
ralnikov 871 K 68
2) Prispevki podružnic i. s.
Kranjsko 772 K 31
Štajersko 1263 K 88
Koroško 14 K —
Primorsko 512 K 51
Skupaj 2562 K 70
3) Razni prispevki 3407 K 55
skupaj 6.841 K 93

b) izredni dohodki:
Prispevek za obrambni sklad 2.108 K 53
skupaj 8.959 K 46
Izdatki.

A) redni dohodki:
1) plače, remun. učit.
osebju, razni računi itd. 8.622 K 32
B) izredni izdatki:

2) nalož. na glavnico, 1965 K 53
oz. obrambni sklad 10.587 K 85
skupaj 1637 K 39
torej primanjkljaja

Opomba. Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

Zgubljen je bil na plesu NDO. moder ženski jopič. Pošteni najditelj je naprošen, da ga prinese v uredništvo „Edinosti“.

I. poluletnik „Edinosti“ 1910, ki si ga je svoječasno izposodil v našem uredništvu neki gospod, še ni vrnil. Zato je isti naprošen, da ga vrne nemudoma.

Tržaška mala kronika.

Rabuka v oštariji. V gostilni „Alla Lira d'oro“ na Acquedotto je predsinočnem nastal prepir med nezaposlenim natakarnjem Taboga iz Benetk in natakarnjem omenjene gostilne. Taboga je prevrgel mize in stole, razbil mnogo steklenic in še udaril gospodarja. Interveniral je redar, ki je nasilneža aretiral.

Tatje na ribjem trgu. Neka gospa je včeraj nakupovala na ribjem trgu. Uzmovič se jej je previdno približal, jej strgal denarnico z rok in jo potem popihnil. Toda redar ga je dohitel. Tat je 26-letni Valentin Spielman iz Celja.

Star tat. Predvčerajšnjim je policija aretirala razvpitega tatar Antona Covacich, starega 41 let iz Trsta, ki je ponujal razno — ne ve se kje — ukradeni blago. Pri njem so našli tudi več ponarejenih ključev.

Brutalni soprog. Izbil oko svoji ženi.

Dominik Zbona, star 27 let, stabilen težak pri paroplovbeni družbi „Ragusea“, stanujoč v Androna della Corte štev. 2, se je skregal z ženo, ker mu ni dišala večerja, ki mu jo je bila ona pripravila. Vrgel je proti njej celo skledo, ali ona se je pravočasno umaknila in skleda se je razbila na tleh. Zbona je tedaj v svoji besnosti zagrabil vilice in zavil jih z vso močjo proti obrazu žene. Nesreča je hotela, da so se vilice naravnost zasadile v desno oko, in sunek je bil tako močan, da je vsa prodrta zenica splavala iz oči votline. Nesrečnica je iz strahu in stranske bolesi uporno zavpila in se zgrudila nezavestno na tla, dočim je zločinski soprog zbežal. Taval je okoli ves dan in zvečer se je sam zgasil na policiji, kjer je vse priznal. Odvedli so ga v ulico Tigor. Ubogo ženo so odpeljali v bolnišnico.

Dva bosanska vojaka ranjena. — Sinoči okoli 9. ure se je Ernest Lunazzi, iz Trsta, stanujoč v ul. Riborgo, že večkrat kaznovan, zadnjikrat na pet let ječe radi ropa, pričel v ul. Crosada pripraviti z dvema bosanskima vojakoma, Mehmedom Kolakovićem in Stefanom Kajićem. Tekom prepira je Lunazzi potegnil iz žepa nož in zabol vojaka, prvega v levo ramo, drugega pa v hrbet, ta poslednji je precej težko ranjen. Lunazzi se je tudi ranil na levi roki, ko je zapiral nož. Vojaka so spravili v vojaško bolnišnico, Lunazzi-ja so pa aretirali in radi rane na roki poslali v mestno bolnišnico.

Padel s skalovja. Ladislav Bregec, sedlar, stanujoč v Donadonovi ulici štev. 2 je šel včeraj na sprehod v Barkovlje. Tam je na nekem skalovju krivo stopil in padel v globočino. Poškodoval si je hrbtenico tako, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Padel na ladiji. Ivana Domac, natakarnja na Lloydovem parniku „Linz“, usidranem v svobodni luki, je včeraj zadelo dvigalo tako, da je pal 7 metrov globoko v notranji prostor ladije. Ob padcu si je pretresel možgane, si zlomil levo nogo in poškodoval hrbet. Spravili so ga v mestno bolnišnico.

Koledar in vreme. — Danes: Kuni-gunda ces. — Jutri: Kazimir sp.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 14° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

— Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno. Semtertja oblačno. Zmerni vetrovi.

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

I. pežilet telovadnega društva se vrši v nedeljo dne 5. sušca t. l. v Lipico. Zbirališče telovadnica. Odhod točno ob 2. uri popoldne. Obleka civilna.

Vabi se k mnogobrojni udeležbi. Na zdar!

Učiteljsko društvo za Trst in okolico vabi vse tovarišice in tovariše, ki so v volilnem odseku, da pridejo v nedeljo 5. t. m. ob 9. predpoludne v društvene prostore ulica Galatti 12, I. nadstr.

Pevski zbor „Učiteljskega društva“ ima svojo pevsko vajo v nedeljo, 5. t. m. ob 10. predpoludne v prostorih „Slovenske Čitalnice“. Pridite vsi, kajti drugo nedeljo 12. t. m. radi obč. zbora ne bo vaje. Skrajni čas pa je, da začnejo resno.

Tržaško kol. društvo „Balkan“ bo imelo v nedeljo dne 26. marca ob 2. uri pop. v prostorih via Stadion 10, I. svoj IV. redni občni zbor.

Odborniki so vabljeni k seji, ki se bo vršila v soboto 4. t. m. ob 8. uri zvečer. Prosi se gotove udeležbe.

Moški zbor podružnice „Glasbene Matice“ ima danes zvečer točno ob 8. uri v prostorih „Slov. Čitalnice“ pevsko vajo. Prosim točne in polnoštevilne udeležbe. Pevovodja.

Pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku vabi svoje člane na XXIV. redni letni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 5. marca ob 1 pop. v društveni dvorani.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALCANTON - TRST

Odlikovana pekarna in sladstičarna
z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi
v Londonu leta 1909

Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavnemu občinstvu, da ima **trikrat na dan svež kruh.**

Prodajalica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi bliskoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, kockate itd., kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Brezplačna postrežba na dom. — Priporoča se slavnemu občinstvu z odlični spoštovanjem

Vinko Skerk : Trst

Mnenje gosp. dr. A. Piskáček-a, Kostelec

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Podajal sem Vaš Izdelek **ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO** (Vino di China Ferruginoso Serravallo) konvalescentom po težkih boleznih, malokrvnim in škrofuloznim dečkom, kakor tudi oslabelem starčkom. Dosegel sem vedno pospešenje teka in zboljšanje splošnega stanja. Bolniki so radi jemali Vaš dober in uspešen aparat.

KOSTELEK, 8. novembra 1909.

Dr. A. PISKAČEK.

Odlikov. tovarna sodovke in šampanjsko šumečih pokalic

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Rimu l. 1910.

Viljem Hribar

na Opčinah

naznanja cenj. odjemalcem da ima glavno zalogo za bodočo sezono cevi (cilindrov) ogljenčeve kisline za pivo.

Priporoča se tudi za odjem pokalic in sodovke.

Za točno postrežbo se jamči.

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici

Prodajalnica čevljev v Trstu via Barriera vecchia 38

naznanja P. N. občinstvu v mestu in okolici, da ima vedno v svoji prodajalni **VELIKO IZBERO** vsakovrstnih čevljev za gospode, gospe in otroke. Dobi se tudi **močne čevlje za delavce in težake** vsake vrste in lastnega izdelka. Sprejemajo se naročila po meri in tudi vsakovrst. poprave. Zadruga izdeluje čevlje tudi za c. kr. vojno armado v popolno zadovoljstvo.

Goljufija v blagu in izdelovanju je izključena. Priporoča se torej slavnemu občinstvu in okolici v slučaju potrebe, da ne zamude priti v nje prodajalno.

Večje podjetje sprejme takoj

dobro moč

za pisarno in potovanje

od 24-28 let, samec, krščanske vere, poznati mora nemški in slovenski jezik v govoru in pisavi ter praktično trgovsko izobrazbo. — Ponudbe naj se :— pošljejo pod: „Büro und Reise 2000“ :—

na anončno ekspedicijo: **HEINRICH SCHALEK, Dunaj I.,**

Wollzeile št. 11.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Priporočamo našim **KOLINSKO CIKORIJO!**
- - gospodinjam - - - - iz EDINE Slovenske Tovarne v Ljubljani. - -

Pevsko društvo „Trst“. Danes ob 8. uri zvečer so zopet redne pevske vaje v dvorani NDO. Gg. pevce opozarjamo na točnost. Novi pevci dobrodošli.

Odbor „Trg. izobraževalnega društva“ ima svojo sejo danes točno ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih.

Naše gledališče.

Prekrasno Strausovo opereto

„VALČKOV ČAR“

ponove v petič v nedeljo 5. marca ob 4. uri popoldne ob znižanih cenah.

Zvečer bo pa slavnostna predstava, kakor 200-ta dramska predstava. Tem povodom se uprizori v prvi svetovnoznano delo velikega angleškega pesnika in dramatika Shakespearea

„BENEŠKI TRGOVEC“.

Intendanca slovenskega gledališča je preskrbela za to slavnostno predstavo nove kostume in nove dekoracije.

Vstopnice za obe predstavi se dobe pri vratarici „Narodnega doma“ gospej Bičkovi.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. — Danes odmor. Pripravlja se Wagnerjeva opera „Mrak bogov“ (Götterdämmerung“).

POLITEAMA ROSSETTI. — Bogato opremljena italijanska družba „Città di Milano“ prične svoje predstave v soboto dne 4. t. m. z novo opereto „I saltimbanchi“ od Gauné.

EDEN. Nov varijetetni vsposred.

DAROVL

— Za ples šentjakobske mladine v prid stavbi nove šole so poslali: Del. kons. društvo „Jadran“ 5 K, Ivančič, krčmar pri „Jadranu“, 2 K, Babič Josip 1 K, Ana Razlag 2 K, Stanič, tobakarnar, 2 K, M. Čretnik 3 K.

Nadaljne prispevke za prepotrebno slovensko šolo v Trstu vsprejema tajnik R. Cotič, ulica Molin Piccolo 8.

Gospodarstvo.

Novejši način ozdravljenja živinske bolezni v težkih slučajih. Živinozdravnik P. Müller v Toplicah je na podlagi poskušanj na okuženi živini od septembra 1910 do 1911 v raznih stajah prišel do prepričanja, da se da težko bolno na pol mrtvo govedo ozdraviti na ta način:

„Kakor hitro se kažejo znaki težke bolezni, je spuščati fuzijo kisika (Sauerstoff-fusion) v vime in sicer po stopinji bolezni, ali v enega, ali dva ali vse štiri oddelke vimena.

Dušika je treba vpuščati, dokler se dotični del vimena ne napne. Okolo seskov je zavezati prah na rahlo.

Učinki kisika: Krave, ki so ležale kakor mrtve, ki skoraj da niso več dihale in žilo ni bilo več čuti — začnejo v teku petih minut močnejše dihati, viseče uhlje se vzdignejo in začnejo se gibati, zaprte oči se odpirajo vedno bolj, trepalnice se odpirajo in zapirajo, bitje žile je čutno. Glava in vrat, ki sta pred infuzijo visela do tal, se vzdigujejo začetkoma bolj težko, a pozneje vedno lažje. — Žival se ogleduje, kakor da se je zbudila iz težkega spanja. Po pol ali tudi poldrugi uri poskuša žival vstati, kar se jej polagoma posreča. Čez pol ure, živina stoji na nogah in žre predloženo krmo počasi, in pije.

Pri kravah, katere je v hudi bolezni tresla groznica in so občutile v nogah silno šibkost, se po navdahnjenju kisika kar spremene. V teku ene ure izginja mrzlica in žival stopa trdno na noge kakor da bi ne bila še pred kratkim na robu smrti. Infuzija kisika ima to dobro, da žival po njej ostaja brez slabih posledic in tudi meso je čisto normalno.

Ako začasno kmet naznani živinozdravniku bolno žival, jo lahko reši z infuzijo kisika. Miloš.

Vesti iz Goriške.

Pogreb g. Antona Šonca. Iz Tomaja: Pogreb prebalega g. Antona Šonca, ki se je vršil 27. m. m., je bil naravnost veličasten. Za krsto so stopali vsi sorodniki pokojnika, kakih 25 po številu; za njimi zastopstvo „Hranilnice in posojilnice“, ki jej je bil pokojnik načelnik revizije; dalje zastopstvo „Kraškega vinarskega društva“, katerega odbornik je bil; zastopstvo občine in krajnega šolskega sveta. Šolske sestre tukajšnjega samostana in učiteljstvo je vodilo šolske otroke pred krsto, od zadaj pa so spremljali pokojnika prijatelji in znanci iz bližnjih in daljnih krajev. Pred hišo žalosti so zapeli pevci pevsko-bralnega društva „Tomaj“ pod vodstvom g. nadučitelja Antona Kosovela ono turobno „Človek, glej dognanje svoje“, na pokopališču pa večno pretresljivo „Jamica tiha“. Blagi pokojni Šonc bil je najstarejši cerkveni in narodni pevec, prvi ustanovnik pevsko-bralnega društva, „Hranilnice in posojilnice“.

„Kraškega vinarskega društva“, bil je večleten načelnik in podžupan občine itd. Bil je vrl rodoljub, vnet za napredek in blaginjo naroda, izvrsten vinogradnik-samouk; bil je moč energičen, veseljak v družbi in družabnik vsakega poštenega veselja.

In tebi, preblagi stric, tvoji blagi duši sije naj večna zvezda! Tu naj ti pa ostane blag spomin!

Umrli je v Gorici umirovljeni c. k. gozdar Jakob Simčič v 74. letu dobe svoje. Pokojnik je bil navdušen rodoljub in zvest čitatelj „Edinosti“. Ostavil je osirotelo hčerko Sonjo, idealno navdušeno Slovenko. Naše iskreno sožalje!

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stol. besedo. Malo tiskano beseda se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj lns. oddelku.

Prodaja se lep hôtél z velikim prometom, ali pa se odda v najem. Hôtél ima najboljšo lego in ker ima velike kleti, bi se lahko uprlo večjo vinarsko trgovino, ker v kraju ni še nobene. Pri prevzetju ni potreba veliko kupnine. Resni kupci zvečer naslov v upravnistvu tega lista pod števil. 318.

Prodajam plahto skoraj novo, in vse potrebno, dolga 4 x 2-80 m in eno vago za otroke. Trst, ulica Media 56, prodajalna. 357

Sobica se odda takoj za 10 kron mesečno. Gaspare Gozzi 3, II, vrata 5. 342

Gospodična z mlo prakso, govori slovensko, nemško in laško, išče službo. Naslov pove „Edinost“. 370

Stanovanje s 4 sobami in z vrtom se išče kje v škornji. Ponudbe na lns. odd. „Edinosti“ pod „Antonovič“. 317

Soba se odda takoj. — Ulica S. Anastasio št. 20. 265

Sobica se odda takoj v ulici Barriera vecchia št. 22, IV. 417

Imam okoli 8 hl prav izvrstnega, sladkega prosenarja na prodaj. — Oglasiti se je na Opčinah pri R. Malajanu. 300

Naš fotograf je Anton Jerklč, Trst, Via delle Poste 10. — GORICA, gosposka ulica 7. Izdelki odlikovani na vseh razstavah. — Le zaupno k njemu. 315

V barvarnici Trst, ulica del Salice številka 6, se izvršuje čiščenje in likanje zaves z najmodernejšim zistemom. Barvajo in čistijo se moške in ženske obleke. Cene, da se ni bati konkurence. — Največja natančnost. 693

Kokumari male K 14 25
„srednje“, 12-25
Peveroni (paprika) „15-26

1 zaboj 8 steklenic po 5 litr. vsaka stekla. Kiselo zelje 100 kg brutto Kron 17-25. Pošilja po poštne povzetju franko Trst češka trdka

ANT. LINEK - ZMAJN, Češko.

Mirodilnica Mario Ferlin
Trst, Sv. Marija M. zgornja 2 (Bivio)
PODRUŽNICA: Sv. Marija M. zgornja 386
bivši Rud. Skerl.

Velika izbira kramenij, bary, šip, žeblice, petroleja i. t. d.
Redilni prašek za pitanje svinj, krav, konj, itd. itd. lekarnarja dr. TRNKOCZY-ja v Ljubljani.
Prodaja na drobno in debelo.

Zaloga tu- in inozem. vin, špirita likerjav in razprodaja na debelo in drobno
JAKOB PERHAUC
Trst, Via delle Acque št. 8, Trst
(Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanja, penecih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franko.

Razprodaja od pol litra naprej.

Silvio Dorbes
Trst, ulica Caserma št. 6, Trst
ima na prodaj
vsakovrstne konfekcije
kakor na primer: srajce, ovrstnike, nogovice, spodnje hlače, platno, bombaževino in različne druge drobnarije. Vse to po najnižjih cenah.
Trst, ulica Caserma št. 6, Trst.

Velika klobučarna
Romeo Doplicher
Klobuki iz klobučevine prvih tovarn.
Specijaliteta: trdi angleški klobuki.
Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST
Corso št. 34.

Jako zanimiv, zabaven in poučen LIST S SLIKAMI je

Ilustrov. tednik

ki izhaja vsak petek, ter stane četrtletno le 1 krono 80 stot.

Zahtevajte ga povsod! — Naročite ga in inserirajte v njem! Naslov: ILUSTROVANI TEDNIK, LJUBLJANA.

Slovencl! - Hrvatli! - Srbi! - Cehi!

Odprla se je

v Trstu, ulica Giosue Carducci 9

nova elegantna

hrvatsko-slovenska

BRIVNICA

BRADIČ & TIŠLJAR.

Urejena je po najmodernejšem načinu. — Za točno postrežbo se jamči. 316

RIHARD NOVAK & C.
Pekarna in slašičarna s prodajo moke
TRST — ULICA FARNETO ŠT. 13

Postrežba: točna.
CENE ZMERNE.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher

: zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

... TRST ...

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Zaloga oblek in blaga

Trst, Corso 45 **All'Operaio** Trst, Corso 45

VELIK IZBOR oblek za gospode, dečke in otroke, površniki, hlače, jopiči, kostimi.

Cene konkurenčne. MOŠKO BLAGO. Cene konkurenčne.

IZDELUJEJO SE OBLEKE PO MERI.

Novo pogrebno podjetje v Trstu
Corso št. 49 (vokal Piazza C. Goldoni) Telefon 1402

Popolnoma preskrbljeno z vso potrebno opravo za izvršitev pogrebov vsakerega razreda. Ima na izbero monumentalne voze s steklom in električno razsvetljavo, črno-zlate črno-srebrne, belo-zlate itd. Prevaža mrliča na vse dele sveta. — Umetna oprava za postavljanje mrtvaških SOB in ODROV. Prodaja razne krste, sveče, vence iz umetni. svežih cvetlic, porcelane, perle, metala

VSE MRTVAŠKE PREDMETE. — Cene ugodne.

čevljarnica „Alla Sartorella“, Trst
VIA BARRIERA VECCHIA ŠT. 10 (NASPROTI SLADČIČARNE GATTI)

Velika izbira vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke. — Blago izvrstno in cene zmerne.

Gostilna „Pri Adriji“
Trattoria „ALL'ADRIA“.

Podpisani naznjam slavnemu občinstvu, da sem odprl gori imenovano gostilno v BARKOVLJAH na obrežju števil. 132. Točim samo pristna domača vina in prodajam: Belo po 96 stot liter. Črno po 96, Dreherjevo pivo v stekli. po 32 st. Dobi se tudi vino spumanti po 2/40 steklenica. Marala in vsakovrstni likerji. Kuhinja je vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. Za obilen obisk se toplo priporoča z geslom: SVOJI K SVOJIM! Vekoslav Kocijančič.

Umetni : fotografični
atelje
pri sv. Jakobu - TRST. pri sv. Jakobu - TRST.
ulica Rivo števil. 42 (pritličje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razglede, posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomelnike itd. itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsakere fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta.

V žganjarni in sladčičarni
vogal ul. Ghega

in trga vojašnice (blizu Nar. Doma in kavar. Fabria. Bogat izbor najboljih vin in likerjev prvih tovarn naše države. — Izvrstne slaščice.

CENE ZMERNE.

Asi Spumante, Refošk. zagrebški Pe-linkovac in Sokol. Posebne vrste: Rase po najzmernejših cenah.

Hočete se prepričati?
obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove
(vokal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope kakor tudi raznih paletofov. Obleke ra dom in delo. Delavske obleke. Tirolski izden. Naprednoizlivi plašči (pristni angleški). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, enotno in elegantno po nizkih cenah

Poskusite FI-**GOVO KAVO „Salutin“** ki je naj-finejši in najzdravjeji kavni pridatek Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah.